

Onor. Biblioteca Universității din Cluj

Sibiu

Hírnapló

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88.

(Dos. No. 934/1938)

Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztőMegjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételévelDr. VUCHEICH ENDRE
vezetésével

Kévekötés

Aratás után minden esztendőben megkezdődik a gazdasági jelentősége gazdasági továbbképző iskolákba, — olvassuk magyar tannyelvű gazdasági tanintézetek beirattási felhívásában.

Talán kissé nagyzas túlnyúl ez a többes szám; gazdasági iskoláink, tanintézetek, — hiszen mindössze kettő van belőlük; Iernut-Radnóton (Tárnava-Mica, Kis-Küküllő megyében) és Ciumbud-Csombardon (Alba-Alsófehér megyében), — a kettő azonban több mint az egy vagy a semmi, különösen több pedig a tévovázásnál, késedelmeskedésnél, meddő tanácskozásoknál és tervezgetéseknél, melyeknek tárgya volt nem is olyan régen még népnevelésünk egyik legfontosabb ügye: az önálló kisközségek nevelése. Ez a két gazdasági szakiskola, — s nyugodtan mondhatjuk: mintaintézmény! — kisebbégi egyházaink áldozatkészségéből született, népközösségi hivatást teljesít és a népnevelő buzgalom értékes gyümölcsét termi azon a talajon, melyen még sok a tennivaló, sok a munka és napról-napra sokszorozódik a felelősség.

Képzett kisközség — nem terem magától. Tervszerűen, tudatosan kell előkészíteniük fiaikat, hogy valóban ilyenek legyenek. Amint jó iparost és megbízható kereskedőt nevelni kell, úgy a gazdaságnak is módot lehatározni kell nyújtani arra, hogy tanuljon és gyakorlati ismeretei révén minél hasznosabb és eredményesebb tevékenységet fejtsen ki abban a körben, melyben munkálkodnia kell. Oskarjuk ki a földtől a legtöbbet, a legnemesebbet, amit csak adhat! Ma, amikor a minőségi termelés országok és földrészek vetélkedésének egyik útközpontja, igazán nem mindegy, hogy tervszerűen, vagy csak ösztönösen, egyéni kezdeményezésekre hagyatkozva használjuk ki azokat a lehetőségeket és adottságokat, melyeket a természet erői nyújtanak.

A kezdeményező lépést gazdasági továbbképző szakiskoláink jelzik. Céljuk: önálló kisközségek képzése és nevelése. „Nem a diplomások számát akarjuk gyarapítani!” — hangsúlyozza a két intézet közös felhívása. S ha ezt külön nem is jeleznék, úgy is tudnánk, hogy itt nem valószínűleg vagy fényűző elgondolások érvényesülnek, hanem az élet parancsszava: maradj a földön, a földnél, mert ez a legnagyobb kincs; ez élet, erőd ad, ápol és véd.

Fejődőképes gazdaságszolgálat csak ott lehet, ahol a gazdasági szakképzés nem egyesek kiváltsága, hanem a közösség kincse. Ezért gyűjtjé egybe évente a késő őszi, től és kora tavaszi hetekben, — október 15-től április 15-ig — két szakiskolánk a gazdasági, hogy a gazdasági munkák viszonylagos szünetében ellássa őket egy egész életre utavágóval: tanácsokkal, szakismeretekkel. S a két intézet hitvallásos jellegéhez híven: átitassa lelkiüket közösségtudattal. Azzal, ami nélkül minden tudás és ismeret meddő maradna: a testvéri együttérzés és együttműködés szellemével.

Nyáron minden tanuló otthon van és szülei, rokonai gazdaságában értékesíti ismereteit, fejleszti tudását, gyarapítja tapasztalatait. Ez az idő is a tanulás ideje: a modern nevelés lélektani követelményeinek megfelelően a tanár itt sem marad már „többé-kevésbé lelkesen magyarázó idegenvezető”, aki megelégedne az iskolai magyarázattal, tanítással s a többi — a legnehezebbet: az ismeretek gyakorlati alkalmazását — teljesen a növendékre bízna. . . . A nyáron itt is, ott is bekopogtat növendékaj portáján s a helyzethez, egyéni körülményekhez, élethelyzetükhöz, talajviszonyokhoz, beszerzési és értékesítési lehetőségeikhez stb. alkalmazott tanácsokkal, útmutatásokkal szolgál.

A lét gazdasági szakiskola szükségességét mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy „az eddig eltelt tanévek mindenikében tele volt tanulókkal” az egyik is, a másik is. Nagy az érdeklődés az idén is. Eppen ezért, az iskolafenntartó egyházi hatóságok között kölcsönös megállapodás jött létre, melynek értelmében a két gazdasági intézet, a református és a katolikus, együttműködik a növendékek felvétele és elhelyezése terén. Újabb katolikus, protestáns népnevelő munkaközösség született tehát nálunk, igazolásai annak a fenkölt lelkületnek, mely ma az Alba-Iulia-gyulafehérvári ősi rezidenciában és az Aiud-nagyenyedi Bethlen Kollégium ódon falai között érvényesül. Csak a minap adtuk hírt az itt élő evangélikus magyarok főpásztorának a római katolikus és református egyházi főhatóságnál tett látogatásáról, mely alkalmával az evangélikus tanár, és tanító-utánpótlás

ügyében jött létre hasonló megegyezés. Az Aiud-nagyenyedi tanítóképzőben a református, a Sibiu-nagyszombati tanítóképző intézetben pedig a katolikus iskolafenntartók fogadják egyforma szeretettel bármelyik kisebbségi egyház fiait, illetve leányait.

Népnevelésügyünk egyéb vonatkozásaiban is kitapinthatók az egymásutaltság és megértés ily megnyilatkozásai.

Már maga ez a szerény együttműködési keret, a felekezeti vezetők testvéri kézszeritása is nagy közösségi nevelő erő. Ki ne figyelte volna meg az iskolában, mily hatással van az osztályra egy-két ideges, fegyelmetlen, türelmetlen gyermek jelenléte. Az idegesség, a fegyelmetlenség lassan-lassan átragad a többiekre is. Viszont mily felemelő munkán, kötelességteljesítésre serkentő légkört teremt egy-két fegyelmetlen, szorgalmas, jellemes diák. Magával sodorja a gyengébbeket, fokozottabb erőbedobásra készíti a kényelmeskedőket, bátorságot, bizalmat önt a tévovázókba. Jelenléti állandó ösztönzés a többre, a jobbra, a nemesebbre.

Az élet iskolájában, ahol jóval több a türelmetlen, izgága, egymásra fenekedő ember és közület, fokozottabb

jelentősége van az ily közösségi példaadásnak. Ugy kell, mint a falat kenyér . . .

A keresztény életszemlélet, mely mindenekeftt az embert, a testvért nézi, örömeiben féltő gondnal igyekszik biztosítani a szeretet érvényesülését. Hídet épít, könnyeket töröl le, testvérkezét nyújt. Nem engedi, hogy a lélek, a kultúra ügye oldott kéve legyen. A szeretet tettekben gondolkodik. Mércéje nem a pusztá kötelesség, hanem a megértés, — nem szűkíti tevékenységét szemelendő, részletmegoldásokra, amint az igaz nevelő sem azt nézi, kinek a fiát vagy leányát kell tanítani, vagy hogy egyesek boldoguljanak csak, hanem arra törekszik, hogy mindenkinek a lehető legtöbbet adhassa szellemi kincseiből. Így nevelődnek szegényekből lelki gazdagok, gyengékből hősök, elbagyattokból értékek . . .

A buzamezőkön véget ért a kévekötés. Betakarították az idej termést. Mikor sárgulni kezdenek a lombok és halkán, lábujjhegyen beszéljük az ős, a szeretet hangszava kettővel több oly intézetbe hívj a katolikus és protestáns ifjakat, melyekben a megértés a főtartomány. (— ár).

A megvert bolsevista seregek üldözése a Don alsó folyásától délre tovább tart

A német és szövetséges csapatok átkeltek a Manics folyón — A repülőegységek a volgai hajózást eredményesen bombázták Eisülyesztettek három bolsevista ágyunaszádót

A német és szövetséges csapatok a keleti határon folytatják előnyomulásukat és Rosztovtól keletre elfoglalták Olginszkaja helységeit is, továbbá átkeltek a Manics folyón, mely a Don utolsó nagyobb mellékfolyója. Rosztovtól délre és keletre most már nincsenek természetes akadályok, melyek a tengelyhatalmak csapatainak előretörését megnehezíthetnék. A Manics Rosztovtól délkeleti irányban folyik a Kaspi tenger felé. A német páncélosok, melyek fölött állandóan ott keringenek a harcra és zuhanóbombázók, gyors menetben haladnak és mindenütt üzik ma guk előtt Timosenko hadait. A német nyomás most a Manics folyó mentén erősödik és az a látszata van a hadműveleteknek, hogy Timosenko hadseregének bal szárnyát több részre akarják szétbontani, az egységeket bekeríteni és így megsemmisíteni. A keleti harcot: egyik legnagyobb csatája van kibontakozóban, mely megpecsételi Timosenko hadseregének sorsát és ezzel a nyári nagy offenzíva eredményeit is megérieli.

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezéri főhadiszállásnak szerdán délben kiadott hivatalos jelentése szerint a Don alsó folyásától délre német csapatok az ellenséget kemény harcok után tovább dél felé szorították vissza. A légierőtől hathatósan támogatott német és szövetséges csapatok átkeltek a Manics folyón.

Kalacstól északnyugatra sikerült a bolsevisták ellenállását megtörni és visszavonulásra kényszeríteni.

A repülőegységek a Volgától keletre utánpótlási vonalakat, vasutakat és a volgai hajózást bombázták. A Don folyó deltájában a repülők elsülyesztettek három ellenséges ágyunaszádót és kettőt bombatalálattal megrognáltak. Ezenkívül sikerült több szállítóhajót elsülyesztetni vagy megrognálni.

Voronesnél egy hídfő ellen intézett ellenséges tá-

madást visszautasítottak, husz páncélost megsemmisítettek, többet harcoképtelenné tettek.

A Volchov-szakaszon az ellenség támadásai eredménytelenek maradtak.

A Csatornában egy német előőrhajó angol torpedórombolókkal és más ellenséges tengeri egységekkel folytatott harcban elsülyedt.

Angol repülők Nyugat-Németország több helységére bombákat dobtak. Éjjel Hamburg fölé szálltak és lakónegyedekre romboló és főleg gyújtó bombákat dobtak. A bombák károkat okoztak középületekben és eltaláltak egy kórházat is. A polgári lakosságnak vesztesége volt. Vadászipülők, légvédelmi és tengerészeti tűzesség negyvenöt ellenséges gépet lelőtt.

Német repülők Anglia középső és déli részén hadigépjárat bombáztak és támadásokat intéztek vasuti vonalak és pályaudvarok ellen.

Rosztovot a bolsevisták bevehetetlen erőddé építették ki

A német véderő főparancsnoksága kiegészítő jelentést adott ki a Rosztov körüli harcokról és arról az erődítményről, mely a várost és környékét hivatott lett volna megvédeni.

Rosztov körül harminc kilométeres mélységben hatalmas erődvezetést építettek a bolse-

visták. A munka hónapokon át tartott. Öt-nyolc méter széles tankelhárító árkokat ástak, melyek kétszázhusz kilométer hosszúságban vették körül a várost. Az árkok előtt széles terepen az aknák ezreit helyezték el, az árokrendszer mögött pedig négyszáz na-

gyobb és ezerkilencszáz kisebb erődöt építettek, melyeket földalatti árkok kötöttek össze egymással. A várost magát egyetlen nagy erődde alakították át. Minden házat megerősítettek és önálló védelemre rendeztek be. Az utcákon barrikádokat emeltek, ezeket gépfegyverekkel rakták meg és tüzérségi állásokat létesítettek, melyek az előterepet oldaltól alá vehették. Egy egész hadsereg védte a várost.

Kilátástalan a szovjet erők helyzete a Don torkolatvidékén

Berlinből jelenti a Rador: Hivatalos nyilatkozat közli: Arra a kérdésre, hogy a Rosztovtól délre vagy délkeletre levő térségben voltak-e valamilyen fontosságú üldöző harcok, berlini német katonai körök kedden este tagadólag válaszoltak. Berlinben kijelentik, hogy jelenleg nem lehetne beszélni nagyobbkitérésű akcióról a Dontól délre. Német katonai körök ma is úgy vélik, hogy Rosztov és Batajszk városok eleste után az oroszok nem tarthatják már a Don torkolatánál levő területet.

KÜLFÖLDI UJSÁGÍRÓK TAPASZTALATAI ROSZTOVBAN

A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német vezérkar meghívására külföldi újságírók látogattak Rosztovba.

A Vörös Csillag is beismeri, hogy a tengelycsapatokat nem tudják feltartóztatni

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit rádió szerint a Vörös Csillag című szovjet lap beismeri, hogy a német csapatoknak a Don alsó folyásánál egy híd körüli sikerült „számbeli fölényben levő erőket” összepontosítani. Ezek az erők folytatják az előnyomulást. A Vörös Csillag hozzáfűzi, hogy a vidéket védő szovjet alakulatok nagyon súlyos helyzetben vannak.

A Szovjetunió elvesztette termőföldjének 56 százalékát

Buenos Airesből jelenti a Stefani iroda: Washingtonból származó hír szerint az Associated Press ismerteti annak az aggodalomnak visszhangját, melyet a Szovjet helyzet londoni és washingtoni hivatalos körökben kellett és kiemelt az a tény, hogy a szovjetországi termőföldek 23 százaléka a tengelyhatalmak kezére jutott, vagy jut a folyamatban lévő offenzíva folyamán.

Az elmúlt esztendőben a Szovjet 33 százalékát vesztett. Ebből előrelátható, mily óriási közlélmzési akadályok várnak a Szovjetre azokon a katonai nehézségeken kívül, melyekkel küzdenek.

A második arcvonal körül

Anglia és az Egyesült Államok nem is akarják komolyan megsegíteni a bolsevistákat

A második arcvonal létesítése izgatja a kedélyeket Angliában és Amerikában, de különösen Szovjetországban. Hiábavaló volt eddig Majszky londoni és Litvinov washingtoni szovjetköveteinek minden közbenjárása, a britek és jenkik félnek a második arcvonaltól. Angol katonai körökben azt mondják, hogy tulajdonképpen

megteremtették a második frontot azzal, hogy német városokat bombáznak és így legfeljebb harmadik arcvonal létesítéséről lehetne szó.

Ezt azonban sem az angolok, sem az amerikaiak nem veszik komolyan. Nagyon jól tudják, hogy egy partaszállítás kísérlet Európában milyen veszélyeket rejt magában.

Katonai szempontból — mint a Stefani ügynökség jelenti — a japán katonai szóvivő világitotta meg a helyzetet. Kijelentette, hogy amikor Amerika és

Német csapatokat szállítanak nyugatra

A Német Távirati Iroda jelentése szerint tegnap nyugat felé menetelő csapatok érkeztek Párisba. A csapatok zöme SS-ajakulatokból áll, melyek résztvettek a keleti front harcában és legnagyobb része a katonáknak több kitüntetéssel rendelkezik. A csapatok új járművekkel és új fegyverekkel rendelkeznek.

VISSZAKOZNAK AZ ANGOL LAPOK

A Stefani iroda jelentése szerint vezető angol la-

A német és szövetséges csapatok ennek ellenére két nap alatt áttörték ezt a bevehetetlennek tűnő védelmi rendszert. A támadásban igen nagy része volt a légierőnek, mely éjjel-nappal a legnagyobb ürméretű bombákkal árasztotta el a várost és környékét. A bolsevisták itt akarják feltartóztatni a szövetséges hadakat, mert tudták, hogy Rosztov elfoglalása megnyitja az utat a további előnyomulás felé. A német támadás sikerült és most gyors iramban kergetik maguk előtt a vörös besevita sereget.

tást tettek Rosztovban a városnak negyvennyolc órával történt elfoglalása után. Az újságírók szerint a városban a romlásnak olyan képe fogadta őket, melyhez fogható csak Szebasztopolban látták. Egyetlen ház nem maradt épen. Mindenféle eszköz és még füstölő romok látszanak. Nagyon sok holttest hever még az utcákon, amelyeken a tankoknak és gépkocsiknak valóságos romhalmaza van.

HAMBURG ÚJABB BOMBÁZÁSA

Német katonai körökből származó hír szerint angol repülőgépek az elmúlt éjjel újra megjelentek Hamburg fölött és sok romboló meg gyújtó bombát dobtak le. Ezek lakónegyedekben károkat és tüzeket okoztak. A támadó gépek közül huszonhatot lelőttek.

A tengelycsapatokat előnyomulásukban lehetetlenség feltartóztatni.

ELSÜLYESZTETT BRAZIL HAJÓK

Amerikai forrásból származó hír szerint az Atlanti-óceánon elsüllyesztettek egy braziliai hajót, mely Rio de Janeiroból az Egyesült Államok felé tartott. A rioi értekezlet óta ez a tizedik brazil hajó, melyet elsüllyesztettek.

MEDDIG BIRJA A SZOVJET? — KÉRDEZIK LONDONBAN

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Hastings őrnagy kedden a londoni rádióban a Szovjetunió helyzetével kapcsolatosan kijelentette, hogy a mintegy 160 ezer négyzetkilométernyi terület elvesztése minden bizonnyal nagyon káros, mert a nagy közellátási és nyersanyagközpontok elvesztek és mások veszélyben vannak. Az a kérdés, hogy meddig tud a Szovjetunió ellenállni ebben a védelmi háborúban. Magától értetődő, hogy Timosenko „visszavonulásának” aránylag fontos hadianyagvesztés volt a következménye. — mondotta Hastings őrnagy.

ARO kert-mozi Arad Tel. 24-45

MA esütörtökön HANS MOSER, PAUL KÜRBIGER Keringő és szerelem

Román tiszték olasz kitüntetései

Bucurestiből jelenti a Rador: A Románia és Olaszország közötti baráti kapcsolat és együttérzés jutott kifejezésre a bucuresti olasz követségen lefolyt ünnepségen abból az alkalomból, hogy Renato Bova Scoppa olasz követ az olasz koronarend jelvényeivel tüntetett ki hét román tisztet, akik kitüntek a keleti front harcában. A faj és nyelv kapcsolataival egyesítve, együttarcolva a bolsevizmus ellen, Románia és Olaszország barátsága és együttműködése a jövő Európá egyik erőforrása lesz. Renato Bova Scoppa olasz követ ezalkalommal beszédet mondott, amelyben utalt a román katonai fegyvertényeire és áldozatkészségére és ugyanakkor elismeréssel szolt a román-olasz fegyverbarátságról is. A kitüntetett román tiszték nevében Davidescu comandor válaszolt.

Kinevezések, áthelyezések és nyugdíjazások a bírói karban

A bírói kar legfelső tanácsa a következő áthelyezéseket, megerősítéseket és nyugdíjazásokat eszközölte: Musetescu Grigore salitei járásbíró, Sibiu-Nagyszebenbe helyezték át a telekkönyvi hivatalhoz, míg a salitei járásbíróhoz Pavelescu Alexandru került. Aurel Pavel Petrosan-petrozsényi járásbírót Ili-Marosilyére helyezték át Sachelari Napoleon helyére, aki a Petrosan-petrozsényi járásbírószághoz került. Eddigi állásaikban megerősítették Craciun Dumitru Tinea-tenkei járásbíró, Halmagean Josif Juju buzias járásbíró, Marcutiu Gheorghe Beius-bejényesi járásbíró és Grozea Nicolae Mediaş-medgyesi járásbíró. Augustus eisejével Pop Simion járásbíró a deval törvényszékhez nevezték ki. Meriu Gabriel Hunedoara-vajdahunyadi járásbíró saját kérelmére a giurgiu járásbírószághoz helyezték át. Mihai Ion járásbíró, aki eddig a suceavamegyei Itcanji Nou járásbírószághoz helyezték át, saját kérelmére a buzias járásbírószághoz helyezték át. Gheorghiu Dimitrie a Tarna-Mica-kisküküllőmegyei törvényszék törvényszéki elnöki rangban levő bíráját a korhatár elérése miatt október nyolcadikával nyugdíjba helyezik.

A gyümölcsfák védelme. Németország a gyümölcsstermesztés érdekében minden intézkedést megtett, hogy a német birodalom minél több friss gyümölcshöz jusson. Az összes utak és országutak mentén gyümölcsfákat ültetnek. A fákat a hatóságok gondozzák és ennek érdekében az állami hatóságok megfelelő eszközöket bocsátanak a helyi hatóságok rendelkezésére.

Fordításokat

irodalmi és szakműveket, okmányokat, levelezést, román, magyar és német nyelven, valamint bármilyen irodalmunkat vállalok. Levelezőlap érdeklődésre válaszolok. Timisoara-Temesvár III., Rusu Sirianu-utca 2 szám, Weil.

A Suez-csatorna ellen a német repülők megsemmisítő bombatámadást intéztek

Az ellenség Egyiptomban nem ismételte meg támadásait — Az egyiptomi minisztertanács a rendőri készséget fokozta

Egyiptomban El Alamein körül az angolok minden rendelkezésükre álló haderőt összpontosítottak, hogy a németek és olaszok további előnyomulását megakadályozzák. A tengelyhatalmak csapatai abban az esetben sem folytathatták volna a támadást, ha ez szándékukban lett volna, mert nagyon messze kerültek utánpótlási támaszpontjaiktól és amíg a szükséges hadianyagot meg nem kapják, mostani állásaikat erősítik meg. Így tehát korai arról beszélni, hogy az angolok győzelmet arattak, mert megállították a tengelyhatalmak további előretörését. Az angolok különben megkísérelték, hogy a németeket és olaszokat visszavonulásra kényszerítsék, nagy erőket vetettek harcba, de a németek mindenütt visszavetették őket. El Alameintól délre ideiglenesen be tudtak ugyan nyomulni a német-olasz állásokba, de innen ellentámadással visszavetették őket és véres veszteséget okoztak az ellenségnek. A németek és olaszok támadó szelleme és harcuk lendületére jellemző, hogy a nagy fölénnyben levő angolok így sem tudtak elérni eredményt velük szemben. Ezt megerősíti a Német Távirati Iroda stockholmi jelentése is, mely szerint a Reuter brit hírközvetítő ügynökség kedden este közölte, hogy a brit erők az egyiptomi arcvonal északi körzetében visszatértek azon állásaikba, melyeket szerdán tartottak.

Hogy Egyiptomban nem egészen úgy alakulnak a viszonyok, amint azt a britek szeretnék, bizonyítja a Német Távirati Iroda tengeri jelentése, amely szerint a kairói rádió közölte, hogy az egyiptomi minisztertanács, a jelenlegi helyzetre való tekintettel, elrendelte a rendőri készség megerősítését és számbeli növelését.

Raktárházak és kikötői berendezések bombázása

A német vezéri főhadiszállásnak tegnap délből kiadott hivatalos jelentése szerint az ellenség Egyiptomban nem ismételte meg támadásait.

Julius huszonnyolcadikán német repülők bombatámadást intéztek a Suez-csatorna ellen. Raktárházakban, kikötői berendezésekben és ott veszteglő hajók között találatokat értek el. Alexandriától nyugatra repülőtereket bombáztak. Német és olasz

bombavetők Malta-szigeten repülőcsarnokokban tüzeket okoztak.

AZ ANGOLOK TOBRUKI VESZTESÉGE

A Német Távirati Iroda az angol hírszolgálat jelentése alapján közli, hogy a brit hadügyi kormányzat most tette közzé a tobruki veszteségről szóló jelentését. Eszerint a britek itt ötezeröttszáz katonát veszítettek, kiknek legnagyobb része eltűnt.

A második front ellen

Nyugaton elkészült a világ legnagyobb erődövezete melyben felkészülten várják az angol támadást

Berlinből jelenti a Német Távirati Iroda, hogy a nyugati területek német főparancsnokságának műszaki szakértőkből álló bizottsága a napokban megtekintte te azokat a mélyen parvozott erődítési műveket, amelyeket a Csatorna partján több mint tízezer szakmunkás két év alatt készített. Az önműködő tankcsapdák, a többi védelem, berendezés és a földalatti kísérődők legnagyobb része elkészült és azokat a német csapatok már megszállták. A szakértők

megállapították, hogy az erődítmények a legmodernebbek és technikailag a lehető legtökéletesebbek. A Rador berlini jelentése szerint az erődítési munkálatoknál több mint kétszáz ezer munkás havonta félmillió köbméter betont építettett az erődökbe és mintegy százezer köbméter sziklát robbantottak. A több mint ezer erődhez még többszázat építenek, amelyeket a mostani háború tapasztalatai alapján készítenek el.

Nagyon fáj az angoloknak Finnország részvétele a háborúban

Helsinki-ből jelenti a Német Távirati Iroda: Londoni hírforrás szerint a helsinki rádió kijelentette volna, hogy Finnország, északamerikai segítséggel, hajlandó lenne visszavonulni a háborúból. Ezt a valószínű állítást a finn távirati iroda kedden este teljes egészében megcáfolta és a következőket közölte

A londoni Times és más angol lapok néhány nappal ezelőtt találgatásokat és állításokat közöltek Finnország külpolitikájára és háborújára vonatkozóan, úgy tüntetve fel a dolgokat, mintha értesítéseket a

finn rádió közleményéből merítették volna. Hivatalos finn helyen ezzel kapcsolatosan megállapítják, hogy a finn rádióban ilyértelmű közlemény nem hangzott el és

valószínűleg azokról a találgatásokról és nyilatkozatokról van szó, melyeket a Dagens

Nyheter svéd lap közölt

s amelyeknek, magától értetődően, semmi közük sincs Finnország politikájához.

Tehetetlen dühükben polgári személyeken töltik ki bosszújukat a délamerikaiak

A hadviselő délamerikai államokban egyre jobban kidomborodik a tengelyhatalmak alattvalóinak üldözése. Egyes államokban napirenden vannak a tengelyhatalmak elleni tüntetések, míg más államok szigorú rendszabályokkal akarják éreztetni hatalmukat

a náluk élő német, olasz, japán vagy szövetségeseik polgáraival. Buenos Airesből jelenti a Rador, hogy hivatalos személyiségek vezetésével és részvételével nagyszabású tengelyellenes tüntetések voltak

FORUM-MOZI ARAD

Nyáron is nagy filmeket játszik. Telefon 10-10. Városunk egyedüli jól szellőztetett, kellemesen hűvös terme. Előadások 5, 7-15, 9-30 kor. Minden nap 3 kor matiné 30 le.

MA! St. Moritz legjobb helyein játszódik le az év egyik legsikerültebb filmje

HILDE KRAHL

a „POSTAMESTER” felejthetetlen Dunája, ragyogó játékát csodáljuk ebben a kitűnő filmremekben

Vendéjáték a paradicsomban

A többi szerepekben George Alexander, Albert Matterstok, Oskar Sima Misonon kívül a 24. sz. hirdető és az ONC külön kiadása Szekasztopdi elfoglalása

Rio Grande de Sulban, Porto Alegreben az egyik katonai parancsnok rendezett tüntetést, amelyen az egyetemi ifjúság is részt vett. A tüntetés során a tartományi kormányzó sértő és kihívó beszédet mondott.

Buenos Airesből jelenti a Rador azt is, hogy Mexikóban a tengelyhatalmak alattvalói ellen hozott szigorú intézkedések után a mexikói kormány rendszabályokat akar foganatosítani a német és olasz származású naturalizált mexikói állampolgárok ellen is.

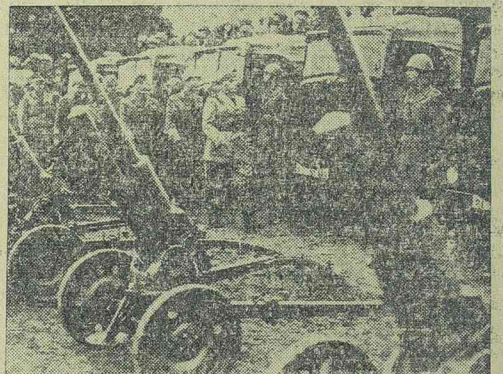
Az értesülések szerint Padilla külügyminiszter, aki a tengelyhatalmak elkeseredett ellenségeinek sorába tartozik, megbízást kapott, fossa meg a mexikói állampolgárságtól a tengelyhatalmak vagy szövetségeseik nemzetéhez tartozó polgárokat. Rendeletet adtak ki arra vonatkozólag is, hogy a német, olasz, bolgár, román, magyar, japán stb. származású személyek újabb intézkedésig naturalizálás útján nem kaphatják meg a mexikói állampolgárságot.

A Duce születésnapja

Benito Mussolini ötvenkilenc éves

Benito Mussolini, olasz miniszterelnök, a fasiszta Itália megteremtője tegnap, július 29-én töltötte be 59-ik életévét. Mussolini Európa új korszakának oly távlatokat nyitott, melyekről ezelőtt huszonöt esztendővel aligha álmódott valaki. Egyénisége és szereplése az akarat döntő erejének, az elszántság világpolitikai jelentőségének, az öntudat és szívósság sziklákat robbantó hatalmának s mindenfelettségének fényes bizonyítéka, fölényes argumentuma. Azé az elv, hogy végeredményben nem szép szavak, nem elméletek, nem intézmények irányítják legelső sorban a világot, hanem egyes emberek, nagy akaratok és nagy egyéniségek.

Világosan látó, a célt élesen maga elé tűző, kicsinyeskedni s óvatoskodni nem tudó, a habozásól és örökös rettegéstől irtózó egész férfi, egész katona, egész vas- és acélember: ez Mussolini. A maga roppant akaratát sokmillió tömegekre sugározva, rövid idő alatt oly világpolitikai hatalomra emelte nemzetét,

Mussolini szemlét tart az egyik gépesített gyaloghadosztály felett

hogy nemcsak Olaszország belső életét sikerült részben átalakítania, részben új alapokra helyezni, hanem az általa képviselt eszme meghódította Európát s meg tudta változtatni a világ képét. Mussolini vasakarata örök tanubizonyosága nemcsak a háború előtti felelős építő munkának, nemcsak a most folyó gigászi harc megszervezésének, de ugyanez a vasakarát lesz a jövő Európájában is a biztonság és fejlődés őre. Mussolininek köszönheti Európa, hogy már kezdetben rádőbent a keleti veszélyre és a kommunizmus világforradalmi törekvéseivel szemben megvalósíthatta a keresztény civilizáció védelmi rendszerét. Mussolini volt az első, aki hazájában végleg leszámolt az új világellenséggel, amikor pedig ütött az óra, az olasz véderő csatásikra állt Európa népeinek felszabadításáért.

Nagy mint államférfi, mint hadvezér, mint országépítő, — kiváló szervező, nevelő, az ifjúság telkes barátja — és rendkívül rokonszenves egyéniség, mint magánember is. Küzdelmes életet harcolt végig, tele megpróbáltatással, akadályokkal, szívós akaratú azonban minden akadályon diadalmaszkodott és már életében a történelem legnagyobbjainak nimbuszával övezte. Élete: példaadás; szüntelen tevékenység, sugárzó öntudat! Harca: az új Európa gigászi erőfeszítése az igazságosabb, új rendért.

HIREK

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

1. Piata Brațianu 3. Telefon: 28-10.

Árandon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama
hirdetőirodában, Eminescu-utca 3. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babuczy György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hónapra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Patóságoknak, közhivataloknak és közzemeknek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Sziebig Baba emlékének

Karnevál herceg elment...

A függöny legördült. Karnevál herceg feláll trónu-
sáráj és követi öt udvari népe. A farsangnak, a vigás-
ágnak, az örömnak vége.

Eddig a játék és most jön az Élet. Karnevál herceg,
többé nem beszélünk védel; már nem piros bársonytró-
nuson a helyed, koporsó vánszoros nyagszik hideg fejed.
Halál lehelete a szíved átjárta, fejedet ott ragyog a ró-
zsaszín párt: rózsaszín selyemben, liljomfehéren fekszel
mozdulatlan lenn a sírban, mélyen.

Csengő-bongó szavak csilingelő virágát csokorba
kötöttél, de most örökre lezárt az ajkad. Mosolygó
szemedet örökre lehunytad, simogató tekintetünk nem
pihen már rajtad.

Itt vagyunk, eljöttünk; udvarodnak népe búcsuzni
jött el sirkeresztje tövébe. A farsang, a vigás száz
bohó alakja. Karnevál herceget könnyezve siratja. Hiszen
mi mind a szívünkbe zártunk Téged, ó, kinek ne fájna
ily korai véged?

Pihenj hát csendesen, hisz sorsod a béke s jó lelked
eljutva az Isten elébe, lelje meg, amit e földön is ke-
seltél, legyen osztályrészed örökös fény, derű, örökös mo-
solygás és Örök Szeretet. (P. I.)

— Menekült Don-kozákok hálaadó istentisztele-
te. Bucurestiből jelentik: A Delea Veche templomban
vasárnap a Romániában tartózkodó Don melléki me-
nekült kozákok hálaadó istentiszteleten vettek részt,
hogy megünnepeljék fővárosuknak, Novocserkoszka-
nak, a bolsevisták igája alóli történet felszabadítását.
Előcséves rokkant kapitány, a menekült kozákok vezé-
tője beszédet intézett a megjelentekhez és kifejezte
hálóját a tengelyhatalmak hadseregei iránt.

— Korlátozták a hajóforgalmat Anglia és Ameri-
ka között. A Stefani ügynökség értesülése szerint az
amerikai kormány elhatározta, hogy a katasztrófális
hajótörvést veszteségre való tekintettel korlátozza az An-
glijába irányuló hajózást.

— Női bíró. Az igazságügyminiszter augusztus hó
elszejéve a Timisoara-temesvári törvényszék kebelében
működő kiskorúak bíróságához kinevezte bírónak
Danulescué Tirbu Afrudiat, aki megszerezte a jog-
tudományi doktorátust és kinevezése után a napok-
ban megkezdte működését. Az új női bíró leánya Tirbu
Gheorghe állategészségügyi vezérfelügyelőnek és fe-
lesége Dinulescu tüzérkapitánynak.

— Lehár Ferenc Budapesten. Nemrégén a ma-
gyar fővárosba érkezett Lehár Ferenc, hogy előkészít-
se a Garabonciás diák (Cigány szerelem) című ope-
rettjének december 6-iki bemutatóját. A nagy ma-
gyar zeneszerző Innocent-Vincze Ernő új szövegköny-
véből egész estét beöltő romantikus operát ír.

— A kamarából törölt ügyvédek. A Timisoara-
temesvári ügyvédi kamara felszólította azon tagjait,
akik tagsági díjjal hátralelkesek vannak, hogy ezt zá-
ros határidőn belül fizessék meg, mert különben
törlik őket az ügyvédek névjegyzékéből. Hivatalosan
nyert értesülés szerint nyolc ügyvédet töröltek ezen a
címen és a többiek helyzetének felülvizsgálása folya-
matban van.

— Trieszt mellett megismétlik Foucauld ingaki-
sérletét. Triesztből jelentik: Olasz tudományos körök
elhatározták, hogy a háború befejezése után a Trieszt
közelében levő Karszt-helység orvosi barlangjában
megismétlik Foucauld világhírű ingakisérletét, amely
tudvalevőleg szemléltetően bizonyítja a föld ten-
gelyközeli forgását. Az eredeti kísérlet a párisi Pan-
theonban történt és azóta többször is megismételték
Foucauld kísérletét, de sohasem olyan tökéletes vi-
szonyok között, mint amilyenek a trieszti barlang-
ban végzendő próba ígérkezik. A barlang teteje 138
méter magas, szélessége 380 méter, úgyhogy a római
Szent Péter-templomot kupolástól együtt bele lehet-
ne állítani.

— Közel háromszázezer Belgrád lakóinak a szá-
ma. Belgrádból jelentik: Az Obnova című lap közli a
június 24-én Belgrádban végrehajtott népszámlálás
első eredményeit. Az adatok szerint Belgrádnak
295.718 lakosa van, mégpedig 142.933 férfi és 152.725
nő. Összesen 195.531 háztartás van Belgrádban.

— NÉGEREK AZ AMERIKAI TISZTIKARBAN.
A Stefani iroda washingtoni jelentése szerint az
Egyesült Államok hadügyminiszteruma engedélyt
adott, hogy négeret is felvehessenek az amerikai
tisztiskolákba. Eddig kétszázharminckilenc néger
kapott engedélyt a tisztiskolába való felvételre.

— Feljelentéseknél pontos adatok szükségesek.
A közmunkaügyi és közlekedési miniszterium köz-
leményt adott ki, amely szerint feljelentések érkeznek
vagonokban történt lopásokról és a szállítási lebonyo-
lítása alkalmával előforduló vesztegetésekről. A mi-
niszterium megkívánja, ha valaki ilyen feljelentést
tesz, egy körvonalazza részletesen az eseteket és adja
meg a pontos nevet és címet, hogy a megfelelő viz-
sgálatot meg lehessen tartani. A miniszterium érdeke,
hogy megszüntessen ilyen eseteket, de nem tűrheti,
hogy tisztviselőik egész csoportját névtelen és mivel
sem igazolt feljelentésekkel diszkreditálják.

— Mennyibe kerül a német megszálló csapatok
franciaországi ellátása? Vichyből jelentik: A hiva-
talos lapban közzétett mérleg szerint a német megszálló
csapatok fenn tartási költségei közel 172 milliárd
frankot tesznek ki.

— A horvát politikai elitéltek visszakapják jogai-
kat. Zágrábból jelentik: A poglavnik rendeletet bo-
csátott ki, amelynek értelmében mindazok a szemé-
lyek, akiket 1941 április 10-éig, vagyis a horvát állam
megalakítása előtt politikai okokból elítéltek, minden
jogukat visszakapják. Kivételek csak azok képeznek,
akiket kommunista tevékenység miatt ítélték el.

— Százéves a Berli Magyar Főiskolások Egye-
sülete. Berlinből jelentik: A Berli Magyar Főiskolá-
sok Egyesülete most ünnepelte fennállásának száz-
éves fordulóját. Ezalkalomból a berlii egyetem aulá-
jában diszülést tartott, amelyen Sztójay Döme ber-
lii magyar követ is megjelent. Varga Örszéb, az egye-
sület elnöke mellett Zschintsch német: birodalmi kul-
túrminiszteriumi államtitkár szözlalt fel.

— Meghúzzák a nadrágszíjat Angliában. Amszter-
damból jelentik: A Reuter ügynökség közlése
szerint Manbanc parlamenti titkár az alsóházban ki-
jelentette, hogy a hadsereg szükségletei esetleg nehéz-
ségeket okozni a lakosság élelmezése körül.
Hangzottta, hogy ebben az esetben mindenkinek
spontán szűkebbre kell fogni a szíjat.

— Rövid színházi hírek. A kölni opera a párisi
Nagyoperában vendégszerepel, ahol jelenleg Wagner-
operákat mutatnak be. — Némethy Eila augusztus el-
sején Torinóban vendégszerepel. A Walkürben lép fel,
partnere Benjamino Gigli. — A budapesti bábszínház-
zak nyári szünetet tartanak. — Dr. Sikolya István, a
budapesti Fővárosi Operet színház volt tenoristája, a
kolozsvári Nemzeti Színházhoz szerződött.

— A románjai német iskolák egységesítése. A
hitvallásos iskolákat a német népcsoport vezetősége
már régebben átvette azon megállapodás alapján, me-
lyet a Timisoara-temesvári katolikus egyházmegyei
püspökök és az erdélyi száz evangélikus püspökök
kötött. Most megtörtént az állam iskolák német tago-
zatainak átvétele is a népcsoport által. Ezt az átvé-
telet minisztertanács hagyta jóvá.

— Malmok nyilatkozata. A pénzügyminiszterium
rendelete értelmében a paraszalmoknak augusztus
elszejéig nyilatkozatot kell benyújtaniuk a pénzü-
gyigazgatóságnál, kijelölve a készen vásárolható
nyomatványt. Felvilágosításért az aradi pénzügy-
igazgatóság forgalmiadó osztályához lehet fordulni
a második emeleten lévő 21. számú szobában.

— Benzinhiány Uruguayban. Uruguayban még
jobb korlátozták a benzin fogyasztást és a kormány
elhatározta, hogy előmozdítja az állatokkal vonatolt
járművek gyártását.

— Franciaország élelmezési helyzete. A Neue Zü-
richer Zeitung vichy tudósítója jelenti, hogy az elkö-
vetkező hérek rendkívül nagy jelentőségűek Francia-
ország élelmezésének szempontjából. A termést a leg-
nagyobb gyorsasággal kell baktarítani, mert fenn-
áll az a veszély, hogy a csekély tartalékok kimerülnek.
A termés egyébként jónak ígérkezik. A gabona ma-
gasan áll, azonban a francia nép ma a normális ke-
nyérszükségletének mindössze 53 százalékát, a nor-
mális huszfogyasztásnak pedig 23 százalékát kapja.

— Étolaj kiosztása. Lugoj-Lugoson szombaton
megkezdtek az étolaj kiosztását. Személyenkint 250
gram olajat adnak ki.

— Holttest a Begában. Timisoara-Temesvárott a
józsefvárosi szeszgyár közelében Popescu Gheorghe
nevű férfi holttestét fogták ki a Begából.

— Szigorú leltélcenzúra Angliában. Londoni je-
lentés szerint a brit kormány a legszigorúbb leltélcen-
zurát léptette életbe. A cenzúra nemcsak a külföld
felé irányuló levelezésre vonatkozik, hanem bejövő
viszonylatban is érvényes. Olyan helyekről, melyek re-
pülőterek vagy hadipari gyárak közelében fekszenek,
egyáltalában nem továbbítanak leveleket.

— Kövel támadt az állomásfőnökre. Cavarán
Kavarán vasuti állomáson az állomásfőnök felelős-
sége miatt egy falusi embert, aki utazási engedély
nélkül szállt fel a vonatra. A gazdálkodó ekkor egy
kövel támadt az állomásfőnökre, akit megsebesített.
A gazda ellen megindult az eljárás.

— Lugoj-lugosi anyakönyvi hírek. Az elmúlt
héten Lugoj-Lugoson öt születést és tíz haláleset
jelentettek be az ottani anyakönyvi hivatalnál. Ez
volt a hatodik hét, hogy a halálozások száma felül-
múlta a születések számát.

A szerencse márcól-holnapra jön...
... de egy feltétellel: ha a húzás elő-
estéjén a sorsjegy már zsebedben van.

Az V. osztályban sorsolásra kerül

22.000 nyeresemény
174.850.000 lei

értékben

Az V. osztály húzásának befeje-
zése után sorsolásra kerül

50 vigaszdíj
10.000.000 lei

értékben

AZ **Állami Sorsjáték**

5. osztályának húzásai

1942 augusztus 5-6-7, 11-12-13, 16-17-18, 20-21-22, 25-26-27 és 30-án

— Német tisztek egy román kulturothron felavatásán. Bucurestiből jelenti a Rador: A Fagaras-fogarasmegyei Vistea de Jos község kulturothrona mindkét jelszerült ünnepséget rendezett, amelyen a német és román tisztek is nagy számban résztvettek. A román-német barátság szellemében lefolyt ünnepség résztvevőit gazdag és művészi programmal szórakoztatták, amelynek keretében dalokat, táncokat és hazafias szindarabokat adtak elő. A résztvevő német tisztek meleg hangon mondtak köszönetet az irántuk megnyilvánuló rokonszenvért.

— A kereskedőknek való beiratkozás. Timisoara-Temesvár város gazdasági hivatala figyelmezteti a lakosságot, hogy még július hónapban feltétlenül irakozzék be cukorra és étolajra valamelyik kereskedőnél. A gazdasági hivatal ismételtlen szükségnek tartja a közönséget erre figyelmeztetni, mert a beiratkozással sokan az utolsó pillanatra várnak.

— Az aradi városi elnökség hivatali közleménye. Az aradi városi elnökség hivatali felszólítja a város azon zsidó lakóit, akiknek keresztény cseléd volt alkalmazásban, hogy annak élelmezési könyvecskéjét két napon belül nyújtsák be az ellátásügyi hivatalban. Ugyanez az intézkedés vonatkozik azokra a keresztényekre is, akik zsidóval ének közös háztartásban. Aki a fenti rendelkezésnek nem tesznek eleget, azokat a szabotázs törvény alapján bíróság elé állítják.

— Bécsi gyermekek nyaralnak Magyarországon. A Neues Wiener Tagblattban olvassuk, hogy 450 bécsi gyermek Magyarországra utazott, ahol négy-hat hetet töltenek és közben közülük leutaznak a Bán-ságba.

— Gazdátlan liszt a vasúti kocsiban. Timisoara-Temesváró a pályaudvari rendőrség a Jimbolia-Zsombolyáról érkezett egyik vonat podgyászokcsijában két kosárban 75 kilogramm lisztet talált. Amikor a rendőrség érdeklődni kezdett, hogy honnan való és kié ez a liszt ki ünt, hogy nem akad gazdája. A lisztet elkobozták.

— Hivatalos órák az aradi vadászati felügyelőségénél. Az aradi vadászati felügyelőség közlése szerint a fegyvertartási engedélyekért nemcsak pénteken, hanem augusztus 14-ig minden kedden délelőtt is lehet jelentkezni a vadászati felügyelőségénél.

— Emelték a kenyéradagot Magyarországon. Budapestről jelentik, hogy a magyar közlelmezési miniszterium rendelete értelmében a kenyér fejadagját, amely eddig tizenöt dekagram naponként, augusztus harmadikától kezdve husz dekagramra emelik fel.

— Utaseprőnök Aradon. Az aradi városi üzemek igazgatósága 35 nőt keres, akiket mint utaseprőket alkalmaznak. A 25—45 éves, teljesen egészséges nők havi 3450 lei fizetést kapnak.

— Elmeháborodott fű ásóval támadt anyjára. Megdöbbentő eset történt Silagiu-Szilás községben, ahol Starpan Gheorghe huszonhét éves legényen kijött az emebaj és a megbomlott agyu fiatalember ásóval többször anyja fejére sújtott. Az asszony rendkívül súlyos sérüléseket szenvedett és felépüléséhez kevés a remény. Az örült fiatalembert elmeorvóintézetbe szállították.

— Megbírságot kenyérgyáros. Grozavescu Ferdinand bucaresti kenyérgyárost a bíróság 160.000 lei pénzbüntetésre ítélte, mert Bucurestiben az előirt sulynál kisebb kenyeret hozott forgalomba.

— Német tudós érdekes találmánya. Schoer E. dr. német tudós tömény-ózon állított elő a vízben vagy más folyadékkal való fagyasztással. A jégből az ózon rendkívül nehezen szabadul fel és az a tulajdonsága, hogy az egyszerű jégnél nagyobb konzerváló hatása van.

— Halálos végű fürdőzés. Különös módon fulladt bele Tuinea Gheorghe inas, az egyik Bucuresti melletti tóba. A fiu több társával a tóban fürdött. Közben szándékosan a fenékre merült, ahol lába beakadt a víz mélyében levő bokrokba. A fiu nem tudta lábát kiszabadítani és meghalt.

— Rézég fővel botorkáltak a kocsin. Bucurestiben az egyik tehergépkocsi elgázolta Dumitru Haralambie harminchat éves és Udila Njcoae tizenkilenc éves cigányzenészeket, akik részegen az uttesten támoigotak. Mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek és be kellett szállítani őket a kórházba, ahol Dumitru Haralambie meghalt.

— Anyakönyvi hírek. A Timisoara-temesvári anyakönyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek: Születtek: Schmidt Péter kocsi leánya Róza, Schmidberger Ferenc gyárimunkás leánya Katalin, Nicora Iosif vasuti munkás fia Eugen. Házasságot kötöttek: Giuca Petru magántisztviselő és Gogan Iuliana. Meghaltak: Cziaky Györgyné Lajos Vilma 63 éves, özvegy Kass Kristófné Schreier Anna 82 éves, özvegy Halea Jánosné Német Mária 64 éves.

Mozi

Csütörtökön, július 30-án Aradon a mozik műsora a következők: Aro: Keringő és szerelem (német film). Corso: Játék a kastélyban (német film). Forum: Vendégjáték a paradicsomban (német film).

Ország, mely létét egy folyó áradásának köszönheti

Herodotos Egyiptomot „a Njlus ajándékának” nevezte. A görög történetirő ezzel nem annyira azt akarta hangsúlyozni, hogy a Nilus az egyetlen folyam, mely a Szahara homoktengerével egész szélességében meg tudott bírközni mint inkább azt, hogy Egyiptomot a Njlus évről-évre megújuló áradásai tették a világ legnagyobb óázisává.

A Nilus két folyam, a Bejsü-Keletafrikában eredő Fehér-Njlus és az Anesszinja hegyvidéken fakadó Kék-Njlus egyesülésének köszönheti vízbőségét. Mindkettő természetes vízmedencék tartálékából táplálkozik. A Fehér-Njlus a Viktoria-, Albert- és Edward-tavakból, a Kék-Njlus a Tana-tó tágas vízmedencéjéből. Az első a Szudánon keresztül vezető útján beszivárgás és párolgás következtében vízmenyiségének felét elveszti ugyan, az a maradék

husz milliárd tonna víz

azonban melyet egy év alatt Egyiptom felé hóm-polyget, így is elegendő ahhoz, hogy a Njlusnak a száraz évszakban is jelentővé tegye a Földközi-tenger elérését.

Az áradások áldását, mint már Aristoteles is felismerte, a Kék-Njlus hozza meg évről-évre Egyiptomnak. Khartumnai évenként főképpen júniustól szeptemberig, több mint hatvan milliárd tonna vizet zúdít a Nilus völgyére és ehhez járul még az ugyancsak Anesszinjában eredő Atbara (12 milliárd tonnaja). De ebben még mindig nem merül ki a Kék-Njlus Atbara jótéteménye: vizük óriási mennyiségű szétporlasztott közetanyagot sodor magával, mely a Nilus árterületén finom fekete iszap alakjában rakódik le. Ez a lerakódás csak lassan és fokozatosan történik meg, mivel a folyónak Khartumtól kezdve már szerencsére csak csekély esése van. Ez a . alapos évi öntözés és egyúttal természetes trágyázás teremtette meg a Szahara esőtlen sivatagában a föld egyik legtermékenyebb mezőgazdasági országát.

Ez a gazdagság azonban nem volt csupán a természet önkéntes ajándéka. A Nilus völgyét lakó nép már évezredekkel ezelőtt felismerte, hogy a föld termését csak a folyam rendszeres szabályozása biztosíthatja és hogy a számban gyarapodó lakosság szükségleteinek növekedése az öntözési berendezések állandó tökéletesítését teszi elkerülhetetlenné. Lehetséges, hogy ezekhez a berendezésekhez a Tigris és Eufrát völgye szolgáltatja a mintát. A tudomány ebben a kérdésben még nem mondta ki a döntő szót, az azonban bizonyos, hogy mind a két folyóvölgy

öntözési rendszere

ugyanaz. Az ugynevezett rai-földek öntözése a leg-egyszerűbb: itt elegendő a kiaradt víz visszafolyásának a gátrendező segítségével néhány hétre való megakadályozása.

A Njlus deltájának legnagyobb része az ókorban pusztá dzsungel, vagy mocsaras ingovány volt. Az intenzív mezőgazdasági termelés a vetésforgó és a két aratás rendszerének bevezetésével itt csak a Ptolemeusok korában kezdődött. A középkor óta a fejlődés útjében egészen megállt és az országot Napoleon elleni háború, majd a mamelukok folytatott küzdelem Mehemed Aliét vetette helytartóként felszínre és ő tulajdonképpen Egyiptom modern vizgazdálkodásának megszervezője. Számtalan háboruja, ezenkívül pedig hamisítatlan keleti kényurtermészete óriási összegeket emésztett fel, melyeket Egyiptom másképpen, mint a termelés fokozásával nem teremthetett volna elő. Mehemed Ali angol támogatással meghonosította a gypatot és 1823-ban az első kiviteli nyben már 5623 bala gypapot exportált Angliába. A gypotnak azonban nemcsak melege, hanem tömegtelen víze van szüksége, ezért Napoleon mérnökeinek előmunkálatait felhasználva a meglévő csatorna-rendszerrel kénytelen volt tetemesen kibővíteni. Ha hinni lehet dícsérvésének uralma alatt, nem kevesebb, mint 38.000 öntözőkutat állított fel, főműve azonban a Koró alatt Kajubnál épített nagy duzzasztózat. Csak az Egyiptom kulturtörténeti kincseire akkoriban már felfigyelt Európa felháborodása tudta megakadályozni, hogy a nagyszabású építkezéshez a pira-

misok kockaköveit is fel ne használja. Az 1835-ben megkezdett munka befejeztét Mehemed Ali már nem érte meg. Az angol tőkés és angol mérnökök munkájával épült duzzasztógát végleges elkészülte még több, mint egy félszázadot váratott magára. A gát a Njlus egész völgyét átszeli, a vízállás szabályozására

négy hatalmas zsilip

szolgál. A kaliubi gátat azután 1903-ban valamivel lejjebb a delta damiette-i ágánál újabb duzzasztómű követte, melynek a torkolati vidék keleti tartományainak vízellátása lett a feladata.

Ugyancsak a századforduló körül az egyiptomi gypot iránt egyre nagyobb érdeklődés tanúsító Anglia most már a tulajdonképpeni Egyiptomban Assiutnál, Esnahnál és Asszuánban újabb három gátat létesített. Az első kettő főképp a vízszabályozás szerepét tölti be. Ezek százakra menő zsilipjeikkel a folyamot tetszés szerint részben vagy egészen felfertőztathatják és a csatornákat mellékágaiba kényeszeríthetik. Az állandóan keskenyedő erek, amelyeknek vízállását ismét egész sereg külön zsilip szabályozza, az egész Nilus-lapályt behálózzák. Az asszuáni gát, melynek építését 1889-ben kezdték meg és 1904-ben fejezték be, ezenkívül még hatalmas vízároló is. A Nilus első vizesésénél, ahol a völgy három kilométerre szűkül össze, két zsilipgát az egész völgy-medencét óriási víztartállyal változtatja. Amikor az áradás megindul, az alsófolyás vízellátása kedvéért a két zsilipgát kapuja egy ideig még nyitva marad, novemberből kezdve azonban fokozatosan mind a száználcvan zsilip lezárul, míg a feltartóztatott víz rendszer szintjét 36 méterrel meg nem haladja. Januárra majdnem kétfélszáz milliárd tonnával a tartály egészen megtelik és így marad márciusig. Mivel a folyam az öntözés szempontjából számbajövő hónapokban, azaz februártól júniusig összesen 11 milliárd tonna vizet szállít le Egyiptomba, a jelenlegi termőterületek vízellátásáig pedig meghaladja a 13 milliárd tonnát, az asszuáni víztartály készlete éppen elegendő a hiány pótlására.

Anglia azonban mindezzel még mindig nem érte be és már régóta mindent megtesz, hogy a Nilus ellenőrzését a folyam felső folyamánál is kezébe kerítse. Az első cél itt a Szudán Khartumtól délre eső részének feltárása. 1926-ban itt már olyan gypotteremtő területet létesítet, mely hektáronkénti hozamával az egyiptomi terméseredményeket is felülmúlja és ezzel kapcsolatban a Kék-Njlus mellett Sennárnál is

új duzzasztó művet létesített

mely közel háromfélszáz kilométer hosszú és harminc méter magas gátjával száz kilométer hosszú víztárolótavat alkot.

Ezenkívül Anglia 1929-ben szerződést kötött Egyiptommal a meglévő vízművek további kiépítésére is. Az egyezmény még délebbre Mokvarnától a Kék-Njlus és a Dzsebel el Auli vidékén a Fehér-Njlus mentén két új gát építését, az asszuáni duzzasztógát magasabbraemelését, a szudáni mocsarak szabályozását, végül pedig az abessziniai Tana-tó szabályozását és az Albert-tó felduzzasztását tervezte.

A terv szerint a Dzsebel-el-Aulia-gátnak az asszuáni zsilipek táplálására, míg a Kék-Njlus gátjának a szudáni gypotültetvények kiterjesztését kellene szolgálnia.

Ezeknek a berendezéseknek és a hozzájuk tartozó majdnem 20.000 kilométeres csatornahálóznak a fentartására természetesen óriási összegekbe kerül, melyeket a vízhasználatért járó fizetések alakjában az egyiptomi parasztságnak kell előteremtenie. Igaz ugyan, hogy ezzel kerelen egy millió ember munkarejének megtakarítása vált Egyiptom számára lehetővé és a mezőgazdaság fellendülésével lakosságának száma Napoleon kora óta kétésfél milliőről majdnem 17 millióra emelkedett, a befektetett tőkék óriási nyereségét azonban kizárólag Anglia élvezi és ezenfelül a gátak kézbentartásával hatóságos szarol eszközök birtosa ott magának politikai befisének elismertetésére is. (dr. n. l.)

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

Egyedüli mozgó nyitott tetővel

Ma, csütörtökön premier! Elő: a ok 5, 7-30 és 9-30-kor. 3 órákor 30 lejes helyárak
Az olasz filmgyártás diadalmalkotása, a zene, a tánc és az ifjuság fi me:

Játék a kastélyban

A főszerepben: ALIDA VALLI, Antonio Centa, Carlo Lombardi
Egyesített heti hirdató a legújabb eseményekkel

EGÉSZSÉGÜN K

Nagy András dr.

A ruházkodás egészségtana

5. A cipők

A cipők, vagy általánosabban szóval: a lábóeliek, tulajdonképpen csak kiegészítő részei a ruházatnak. Azon szerepükél fogva azonban, hogy testünk leginkább igénybevetett és legtöbb házsártának kitért részét védik és teszik alkalmassá nehéz feladatának végzésére, megérdemlik, hogy külön foglalkozzunk velük.

Minden ember, aki kinokat szenvedett a jelentéktelen és mégis olyan kellemetlen betegség, a tyukszemek miatt, bizonyára feltette magának a kérdést: milyenek kellene lennie annak a lábbelinek, mely megvédené az embert hasonló kellemetlenségektől és egyre mozgalmassabbá váló életének megfelelő „alapot” bizosítana. Ez tulajdonképpen a cipészekre tartozik. Látván azonban, hogy a cipészek nagyrésze milyen kevés érzéket mutat az — egészségügyi szempontok iránt, belátjuk, hogy az orvosoknak is van a kérdéshez hozzátennivalójuk.

A lábbeli jóságát egyetlen dolog dönti el: a szabás. És ennek egyetlen szabálya van: hogy a lábnak helye legyen benne. Ennek a nevésegesen egyszerű szabálynak gyakorlatban szinte lehetetlen érvényt szerezni. Legtöbb cipész nem érti meg, hogy a cipőnek a lábfej alakját olyképpen kell utánoznia, hogy az sehol ne nyomja, viszont lényegesen üres hely se maradjon körülötte vagy a hegyénél. Olyanformán, ahogy a jól kiviselt kesztyű lazán, de pontosan követi a kéz alakját. Derék cipészeink kaptafára dolgoznak, a kapafát pedig nem a mi gyaloglásban szétaposott talpainkra mintázzák, hanem a mozisznészek piskótálabait idealizálják. Ebből következnek, hogy ha a cipő hossza megfelel lábunknak, akkor ké felül — ahol a lábujjak mögötti két hüvelyre támaszkodik mondhatni az egész testsúly, nem lesz lábunknak elegendő hely. Cipőnk kétfelé nyomódik, pár napi viselés után nem fogjuk felülről látni a cipő alj szélét, ami bizonyítja, hogy nem a cipő talpán, hanem annak két oldalán járunk. Nem-sokára fájdalmas lesz a kétoldali összenyomás következtében az egész lábfej, valahányszor rálépünk. De akkor is, amikor este a nyomás alól felszabadul és az egész nap összehűsített lábfej-csontok egymástól elhúzódnak. A tyukszemek is rövidesen jelen keznek. Ha pedig érdemes, cipészeink megméri lábfejünket és rájön, hogy keskeny lesz az előirányzott kaptafa, akkor szélesebbet vesz elő, de ez viszont 1—2 számmal hosszabb a kellenél. Így cipőnk orra pár nap múlva bocskor-szerűen fel fog kuncsorodni, formáját elveszti, lötyög, feldörög a lábunkat és tönkreteszti harisnyáinkat. Bármilyen hihetetlenül hangzik: fenti elv alapján már jó néhány, kitünően ismert cipész-mester próbáltam megfelelő lábbeli szabadni. Mikor a dolgot megmagyaráztam, mindegyik azt felelte, hogy ő ezt tudja, ez természetes! De ezért mindegyik vagy keskeny cipőt szabott, vagy hosszú, bocskor-szerűt. Ujabbán — bár ez elvben helytelen — kész lábbelit veszek, mert ez sem idegenebb a lábamnak és ott legalább válogathatok... Csak az a cipő jó, amelyik a láb alakjának megfelelő, — ennek pedig pont az ellenkezője az, amelyike a lábnak kell formálnia. Pedig legtöbb cipész ezzel nyugtatja meg elégedetlenkedő kliensét, mikor az a szik — vagyis rosszul szabott — cipőre panaszodik... („Majd kitapossa uraságod és akkor nem fog szorítani!”)

Semmi sem bizonyítja jobban e szabály igazát, mint azok a javi hatatlanul elnyomorított lábak, melyeket az idősebb nemzedéknek látunk, mint maradványát a kecsge-orru lábbelik korszakának. Annak a kornak, mikor az emberek szabadakaratból vállalták a szűk cipő kinjait, hogy lábuk csinosabb legyen... Tulajdonképpen, ahogy nincsen két egyforma láb, (saját két lábunk sem egészen egyforma) úgy nincs létezősülsége a kaptafának sem. Az volna helyes, ha lábainkról a saját kaptafát készítenénk és aztán minden lábbelinket erre szabnánk.

Vitázni lehetne arról, hogy melyik helyesebb: a félcipő vagy a magasszárú? Az utóbbi évtized tömegjelése már döntött e kérdésben. A félcipő győzött, a magasszárú csak alkalmi viselet marad. És így helyes is. A félcipő könnyebb, szellősebb, könnyebben cserélhető, amellyel a harisnya tekintetében is kényes és ez sokszor nem felesleges. Hogy a magasszárú cipő fűzős legyen-e vagy gombos, az már a viselet alkalmiságából is kiténik. A gombos cipők ma már eltűntek, együtt avval a korrallal, melynek divata volt. Éppen úgy, mint a ma már világszemléleti jellegzetességgé lett gumibetétes cipő („cugos cipő”) is...

A főzeléknek mintegy tizedrészét nyersen hagyják

egész finomra vagdalják, a többit elkészítik régi szokás szerint és a nyers vagdalékokat csak a tálalás előtt keverik hozzá az ételhez: így készül a vitamindus étrend

a svájci szanatóriumokban

Alig ötvenéves az a meglepő tudományos felfedezés, hogy az élet zavartalan fennartásához a már rég ismert fehérje-, zsír- és szénhidrát mennyiségek mellett bizonyos kiegészítő anyagok — az úgynevezett vitaminok — ha kis mennyiségben is, de okvetlen szükségesek. Saját maguk alig is vesznek részt a vegyi folyamatokban, mégis csak az ő jelenlétükben folynak le azok szabályszerűen és pontosan.

Olyanforma ez, mint amikor valamely irodában a főnök távollétében hanyagul és hibásan folyik a munka. De ha a főnök megjön, elég csak a szomszéd szobában tartózkodnia, ha saját maga a munkában nem is vesz részt — mégis azonnal elintéződik minden rendben, a legnagyobb gyorsasággal...

Husz vitamin!

Eddig mintegy husz vitamin ismeretes. Egyszerűség kedvéért nagy betűkkel jelölik őket. Legfontosabb az első négy. Az A-vitamin a külső hámszövetek és főleg a szem szaruhártyája fölött örökös. Hiánya csökkenti az ellentállást meghűléssel, valamint fertőzésekkel szemben és látási zavarokhoz vezet. A B-vitamin az idegekre hat, hiánya beriberit és egyéb hűdéseket okoz. A C-vitamin a nyákhártyákat érinti, hiánya okozza a skorbutot, a D-vitamin a csontfejlődést kormányozza, hiánya az angolkór előidézője. Sokáig érőek azok a kutatások, amelyek legújabbán a K-vitamin körül folynak; ez a vitamin eddig csillapíthatatlan vérzések esetén elősegíti a vér megalvadását.

Teljes vitaminhiány

(a vitaminosis) a mi éghajlatunk alatt alig fordul elő. Egyedül az angolkór pusztított régebben nálunk is, de lényegének fölismerése és megfelelő vitaminkészítmények forgalombahozatala óta ritkaságunkba megy. Ujabbán azonban megfigyelték, hogy még a vitaminhiányosság is (hypo-vitaminosis), ha nem éppen kifejezett betegséggel, de bizonyos körös állapottal jár (kimerültség, idegyengeség, csökkent ellenállás, lassu gyógyhajlam stb.) Mindez helyes étrend mellett, vagy vitaminkészítmények segítségével csakhamar rendbe is hozható, kivéve akkor, ha a gyengeségi állapotot valamely más betegség okozta.

Szerencsére a vitaminok az összes fogyasztásra kerülő növényrészekben (főleg a zöldségekben: zöld levelek, sárga, piros, lila gyökerek és gyümölcsök), azonkívül tejben, vajban, tojásban, husban elég bőven fordulnak elő. Másrészt oly kevés kell belőlük (a milligram ezredrészei), hogy békeidőben némi figyelemmel a hiánybetegségtől nem kellett tartani. Annál fontosabb, hogy mostanában ügyeljünk ezekre az értékes anyagokra. Ez könnyen elérhető minden költőség nélkül és idővesztés nélkül, csak egy kis gondosság és elővigyázat kell hozzá.

A vitaminok bonvolult szerkezetű amin-vegyületek és

Könnnyen bomlanak.

A zsírban oldó A és D nem is annyira bomlékony, mint a vizes oldatban jelenlévő B és C. Már a gondatlan tárolás — nedves, dohos pince, napsütéses kirakat stb. — romboló hatással lehet. Legveszedelmesebb pusztítójuk azonban a helytelen konyhatechnika.

A hibák rendszerint már az előkészítésnél kezdődnek. Sokan a darabokra vágott élelmiszert órákig hagyják a vízben ázni, a burgonyát olykor egész éjjel át, ami ezt a mi legfőbb C-vitamin szállítónkat csaknem teljesen megfosztja értékétől. Nagyon helyes, ha a sok kézen átvett nyers ételt lemoszuk, de csak a felületét vízzel és erős sugár alatt, rövid ideig. Feldarabolás után ne hideg, hanem mindárt forró vízbe helyezzük. A burgonyát pedig legjobb héjában megfőzni, mert így sokkal könnyebben és minden anyagvesztés nélkül hámozható.

Kétségtelen, hogy

a nyersétel

leggazdagabb vitaminokban, a főzés többé-kevésbé tönkreteszti a vitaminokat. De csakis a túl hosszú főzés. Rövid ideig még a hőérékeny B- és C-vitamin is

állja a száz fokot. A mi éghajlatunk alatt nem lehetünk elmeleg étel nélkül, aztán meg a hő megrepeszteti a sejtek kemény falát és emésztő nedveink számára hozzáférhetővé teszi azok becses tartalmát. Kerülni kell azonban a nálunk annyira szokásos órákig tartó főzést, hosszas melegent ást, többszörös felforraltat. Leghelyesebb, ha a főzelékeket pároljuk, a húst roston sütjük, így a vitaminok és ásványok nem lúgozódnak ki.

A korszerű egészségtan

ajánlja azonkívül, hogy mindennapi étrendünkben valamilyen nyersétel (gyümölcs, paprika, cékla, uborka stb.) okvetlen szerepeljen. A nyerskosztosok ezt elméletük elismerésének hirdetik. Pedig, ha az egészségtan követeli is, hogy például mindenki lehetőség szerint napi egy órát friss levegőn töltsön, abból még nem következik, hogy leghelyesebb a nap mind a huszonnégy óráján át szabadban tartózkodni.

Nagyon ajánlatos az a megoldás, amelyet néhány svájci szanatórium követ. A főzeléknek mintegy tizedrészét nyersen hagyják és egész finomra vagdalják, a többit elkészítik régi szokás szerint s mikor már lehűlően van, közvetlen tálalás előtt a nyers vagdalékokat hozzákeverik. Az étel így bővelkedik vitaminokban, egyúttal sajátos, kellemes, friss ízű lesz. Fontos az is, hogy az étel

főzés közben

minél kevesebbet érintkezzék levegővel. Nem szabad tehát tulsókat kavarni, sohse főzzünk fedő nélkül, az edénynek felső kerülete ne legyen nagyobb, mint az alapja. Nem közömbös az edény anyaga sem: legrosszabb a réz, legjobb az alumínium vagy rozsdamentes acél.

Régtől fogva követték a hosszabbtartamu háborukat járványok és hiánybetegségek. A mult világháborúban a bakteriológia már meg tudta fékezni a fertőző bajokat, de

hiánybetegségek

még elég sűrűn fordultak elő. Így gyakori volt a beri-beri egyes brit hadosztályokban, melyeket bár bőven, de egyoldalúan (fehér kenyérral és konzervekkel) élelmeztek; azután gyakori volt a gyermekvakaság Dániában, amelynek egész vajtermését külföldre eladták, a háború végén sorozatos csontlágululás lépett fel Bécsben, stb.

A vitaminok tana csak a század elején kezdett fejlődni. Most már remélhetőleg sikerülni fog e téren is nagyobb eredményt elérni. Ehhez azonban a nagyközönség felvilágosítása és megértése elősegítése is szükséges. Aki manapság oly nélkülözhetetlen anyagokat, aminők a vitaminok szükség nélkül tönkretesz, az nemcsak saját maga, hanem a népegészség ellen is súlyosan vétkezik.

R. I. dr.

Nagyon veszedelmes szokás

hogy falun az egyik asszony megszoportatja a másik gyermekét, ha úgy kerül a sor. Ha az asszonynak vérbaja van — ami könnyen meglehet, bár maga sem tud róla — megfertőzi a gyermeket. Viszont ha a gyermek örököl vérbajt szülőitől, megfertőzi az asszonyt, kinek a tejét szívja!

Julius 31-ig okvetlen beiratkozzunk a „HANGYA”-boltban, cukor- és olajgyeinkkel és a családtagok személyazonosságát bizonyítványával

Furnica-Hangya
Fogyasztási Szövetkezet,
Timisoara-Temesvári II., Traian-tér 8 sz.
Telefon 40 18

KÖZGAZDASÁG

Érvénybe lépett a kukorica hatósági árának felfüggesztésére vonatkozó rendelet

Az ellátási államtitkárság rendeletet adott ki, amelynek értelmében két hónapra felfüggesztik a kukorica maximális árát és az átvételi prémiumok kifizetését. Ez a rendelkezés — amelyről már beszámoltunk — a hivatalos japán való megjelenésétől érvényes. A kukorica és a kukoricajiszt kiskereskedelmi árának kiszámításánál az alapot a kukorica termelési ára képezi, melyhez hozzászámíthatók az összes költségek, beleértve a szállítási, kezelési, őrleési költségeket, illetve az adókat, ezenkívül nyolc százalék hasznótelet, amelyet azonban a viszonteladók számától függetlenül csak egyszer szabad felszámítani. A termékek és kukoricaraktárak tulajdonosai kötelesek a háztartási célokra november elsejéig elegendő mennyiségben felüli kukoricát vagy kukoricalisztet forgalomba hozni.

A gyapjukutatás fejtetele. Bucurestiből jelenti a Rador: A nemzetgazdasági minisztérium közli az érdekeltekkel, hogy a 170. számú és július 24-én megjelent hivatalos lap közli az 54.321. számú rendeletet, amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a gyapjúfűvelő gépek és fondók feldolgozás céljából gyapjút kaphatnak. Figyelmeztetik az érdekelteket, hogy a kihágást a gyapjú elkobozásával és két hónaptól három évig terjedhető táborba való utalással büntetik.

Kedvező terméskilátások. Lugoj-lugosi jelentés szerint az utóbbi hetek kedvező időjárása folytán a terméskilátások erősen javultak az egész megyében. A kukorica jó termést ígér.

Németországi cégek részvétele romániai árlejtéseken. A németországi anyagoknak az 1942. január 17-iki román-német egyezmény alapján történő behozatala megkönnyítésére úgy határoztak, hogy a közintézményeknek a szükséges anyagokkal való ellátására kiírt árlejtéseknél a németországi cégek az ideiglenes és végleges biztosítékok helyett ajánlólevelet helyeznek letétbe. Az ajánló levelet vagy az illetékes németországi kereskedelmi kamara, vagy a német nemzetgazdasági minisztérium állítja ki, s azt a bucuresti német követségnek is láttatnia kell.

Lugoj-lugosi piaci árak. Burgonya 16—18 lei kilónként,tojás darabja 7 lei, tej 26—30 lei literje, vaj 420 lei kilónként, marhahús 96—110 lei, disznóhús 155—170 lei, zsir 230 lei, füstölt szalonna 320 lei kilónként. Gyümölcs kevés van a piacon és drágán kerül eladásra.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti.) Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Svájci frank 43.70—45.43, svéd korona 44.80—46.57. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, német márka 59—60, török font 92—92, dinár 2.898—3.05, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, olasz lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, horvát kuna 2.95—3.

Határidő napló

JULIUS 31

A mozgóképszínházak eddig a napig kérhetik belépti jegyárait megállapítását.

Egyes rekvirálási bónusok visszacsatolási kölcsönkötvénnyel történő kiegyenlítése végett, az érdekeltek eddig a napig helyezhetik letétbe a bónusokat a pénzügyigazgatóságon, vagy adóhivatalnál.

SPORTSEMÉNYEK

Az olasz atlétikai bajnokságok részletes eredményei

Az olasz atlétikai bajnokságokat Bojognában rendezték. A verseny igen jó eredményt hozott a diszkoszvetésben, amelynél Consolini és Tosj versengtek az elsőségért és mindketten túldobták az 50 métert. A két napos verseny részletes eredményei a következők:

100 m: 1. Marianj 10.7. 2. Tito 10.7. 3. Perrocini 16.7 mp. — 200 m: 1. Monti 21.9 mp. — 400 m: 1. Lanzj 48.1. 2. Ferrasutti 49.2. 3. Paterlini 49.8 mp. — 800 m: 1. Lanzj 1:51.9. — 1500 m: 1. Vitale 3:57.2, 2.

D'Ercole 3:57.3. 3. Colombo 4:00.6. — 5000 m: 1. Beviacqua 14:50.4. — 110 m gátfutás: 1. Dentjs 15.5 mp. — 400 m gát: 1. Filiput 55.3. — Hármassugrás: 1. Cucotti 14.03 m. — Távolugrás: 1. Pederzani 736 cm. — Magassugrás: 1. Compagner 193 cm. 2. Giusta 185 cm. Rudugrás: 1. Conchj 390 cm. — Súlylökés: 1. Profeti 14.63 m. — Diszkoszvetés: 1. Consolini 50.57, 2. Tosj 50.20 m. — Gerelyhajítás: Matteucci 57.88 m. — Kalapácsvetés: Taddia 49.36 m.

100 m melluszás: Haverslag 1:25, 100 m gyorsuszás: van Schajk 1:09 mp.

Arie Anderssonnak bajszerencséje van, hogy éppen Hägg idejében éri el ő is a legnagyobb formáját. Így ez a másik svéd kiválóság csak Hägg árnyékában versenyez és meg kell elégednie a második hellyel Hägg mögött. Az egyik stockholmi versenyen meguntva az örökös második helyet, akkor indult 1 mérföldes távon, amikor Hägg más versenyszámban indult. Anderssonnak sikerült is beállítania Hägg legújabb 4:06.2 mp-es új világcuseredményét. A svéd szakemberek már sajnálják Andersson egyéni vállalkozását, azt mondva, hogyha Anderssonnal együtt Hägg is indult volna, úgy most 4:06-on bejött volna a világcuscs ez a távon.

A német atlétikai bajnokságokon az idén már nem volt hármassugrás. A német atlétikai szakhivatal már tavaly elhatározta, hogy hármassugrás részére nem ír ki több hivatalos versenyt, miután ennél a versenyszámnál igen nagy a sérülési lehetősége.

A NAC átadólístára tette Kovács I, Kovács II, Domján és Fuszek nevű játékosait. Kovács II és Fuszek iránt a Csepel érdeklődik. A Csepel ugyanis jobb-szélú gondokkal küzd, mert a Gamma Váradit csak kölcsön adta a bajnokságnak. A nagyszerű formára felfutott Váradit most visszakövetelik. A Gammának így hát jobbezélyes lenne, mert a sokszoros válogatott Kincses is az ő játékosok, ezt úgy akarják megoldani, hogy Kincses játszik majd jobbösszekötőt Váradj mellett.

A horvát—román teniszmérkőzés

A horvát—román teniszmérkőzés a horvátok 3:2 arányú győzelmével végződött. A verseny első két napján a horvátok 3:0-ra vezettek. Az utolsó napon azonban Rurac fölényesen 6:8, 6:1, 6:4 arányban legyőzte Branovicet, míg Tanasescu nagyszerű játékban 6:2, 6:0, 6:2 arányban győzött; Pallada ellen és ezzel a román játékosok, akiket az első két napon a balszerencse üldözött, jó eredménnyel végeztek a nagynevezű horvát játékosokkal.

Román—török sporttárgyalások

Isztanbulból jelentik, hogy a török labdarúgó szövetség érintkezésbe lépett a román szövetséggel az augusztus vagy szeptember hónapban lejátszandó török—román válogatott mérkőzés érdekében.

Az Ilsa nyerte a hatos tekéző csapatbajnokságot

A tekéző csapatbajnokság győztese az Ilsa együttese lett, amely zsalmas küzdelemben 288:285 arányban legyőzte az Electrica csapatát.

Sport hírek mindenfelől

A holland Amersfoordban tartott uszóverseny fontosabb eredményei: Férfiak: 100 m hátuszás: de Groot 1:11.8. — 100 m gyorsuszás: Molenaar 1:03.8. — Hölgyek 100 m hátuszás: van Feggelen 1:18.4. —

Rádió

CSÜTÖRTÖK, JULIUS 30

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádioposta. 12.30 Mandolinnégyes hangverseny. 13. Zenekari hangverseny. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 Előadás. 18. Nők negyedórása. 18.20 Cselőjáték. 18.40 Zongorajáték. 19. Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20. Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21. Hanglemezek. 22. Hírek, sport. 22.20 Zenés előadás. 23. Tarka könnyű zene hanglemezekről.

Radio Moldova: 13. Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14. Hírek. 14.20 Hanglemezek. 14.40 Orvosi tanácsok. 14.50 Könnyű zene. 18.30 Hanglemezek. 19. Balettzene. 19.15 Előadás. 19.30 Olasz énekesek. 20. Előadás. 20.15 Hanglemezek. 20.30 Hírek. 20.40 Hegedűjáték. 21. Szimfonikus hangverseny. 22. Hírek. 22.20 Hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemezek. 10. Hírek. 10.15 Hanglemezek. 11.20 Zongorajáték. 11.40 Felolvasás. 12.10 Katonazene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Szórakoztató zene. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16.15 Ruszin műsor. 16.45 Hírek. 17.15 A rádiózenekar hangversenye. 18. Felolvasás. 18.20 Hanglemezek. 18.35 Felolvasás. 19. Hírek. 19.20 Hanglemezek. 19.50 Az Énekes madár című szindarab előadása. 22.15 Űzen az otthon. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24. Hírek.

Budapest II: 19. Verdi: Traviata című operájának előadása. A harmadik felvonás után kb. 20.40 Hírek. 23.10 Táncczene.

PÉNTEK, JULIUS 31

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádioposta. 12.30 Zenekari hangverseny. 12.50 Román—német katonasóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18. Előadás. 18.20 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19. Operett-részletek. 19.15 Előadás Finnországról. 19.50 Német nyelvű hírek. 20. Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Tarka zene. 20.40 Előadás. 21. A Tosca című opera előadása. Az első felvonás után kb. 21.50 Hírek. A második felvonás után kb. 22.43 Sport. 23.10 Könnyű tarka zene.

Radio Moldova: 13. Hanglemezek. 13.20 Hírek. 13.30 Operett-részletek. 14. Hírek. 14.20 Zenekari hangverseny. 18.30 Szalonzene. 19. Opera kardiok. 19.15 Előadás. 19.30 Hanglemezek. 20. Kamarazene. 20.30 Hírek. 20.40 Zenekari hangverseny, közben 21.10—21.30 Hanglemezek. 22. Hírek. 22.20 Hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Torna. 7. Hírek, hanglemezek. 10. Hírek. 10.15 Szalonzene. 11. Helyszíni közvetítés. 12.10 Szórakoztató zene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14. Katonazene. 14.30 Hírek. 15.20 Zongorajáték. 16.15 Előadás. 16.45 Hírek. 17.15 Előadás. 18.15 Német műsor. 18.35 Cigányzene. 18.50 Sport. 19. Hírek. 19.20 Irodalmi előadás. 19.55 Táncczene. 20.10 Csevegés. 21.10 Katonazene. 21.40 Hírek. 22.10 Űzen az otthon. 23. Idegennyelvű hírek. 23.25 Táncczene. 24. Hírek.

Budapest II: 18.55 Cigányzene. 19.45 Felolvasás. 20. Hírek. 20.10 Zongorajáték. 20.50 Hegedűjáték. 21.20 Felolvasás. 22.10 Szalonzene. hangversenye.

Ügyeletes gyógyszerárak

Csütörtökön, július 30-án Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Janka (a bejegyzéssel szemben) és Butta (volt Weisz, Avram Jancu-tér).

Csütörtökön, július 30-án Timișoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Irgalmasok (Sf. Joan-utca), Gyárváros: dr. Sandovici-Czegka (Daciilor-ut), Erzsébetváros: Roxin (Axente Sever-tér), Józsefváros: Diana (Brațianu-utca), Mehalában a Corvin, Fratelia-Ujkissodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszerár.

Eltörött napvédő szemüvegbe

PÓTÜVEGEK
megérkeztek

CENTRALA-OPTICA
Timișoara-Temesvár, Bulevard Mihai I. 2 szám

A Timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünneppnap d. e. 11 és d. u. 3-kor is

CAPITOL

Nagy zenés film Verdi műve nyomán

RIGOLETTO

Főszerepekben Paola Barbara és Michel Simon
Pompás kiállítás, kitünő zene.

Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

ITALIA

Romantikus film telve költészettel

A szerelem vonata

Káthe v. Nagy, Paul Hörbiger

Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

Hatalmas társadalmi dráma

Anya és leánya

Franziska Kinz és Ferdinand Marian

Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Álláskeresés rovatban tíz szög tizenöt leí, minden további szó kettő leí. Minden más rovatban tizenöt szög harminc leí, minden további szó három leí. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelzés és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknel tíz leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Fotolaboratoriumba perfekt kopírozott (nőt) állandó alkalmazásra, azonnali belépésre keres Foto Szőlősy Ajud-Nagyenyed. (3722)

Műnemeslány azonnali belépésre keresetik. Dr. Márk. Timisoara-Temesvár IV. Fröbly-utca 31 szám. (3727)

Lakatos, kovács, bognár és kocsifényező, gyermekkocsy készítéshez alkalmazandó munkára Majoros Kocsigyár, Lugoj-Lugos, Olosagutuj-utca 6. szám. (3720)

Komoly megbízható mindenest keresek 3 tagu családot. Russu. Timisoara-Temesvár, IV. Vacarescu-utca 8. szám. Mercur-cég délután 4—6 óra között jelentkezni. (1957)

Tanulóanyagok felvételnek 1000 lej kezdő fizetésű. Cyklamen művirág szalon, Brasov-Brassó, Sft. Ioan-utca 8. szám. (3729)

Tanulóanyagok fizetéssel és kézlányok felvételnek. Cim Salon Motorca és Hirsch. Arad Episcopiei 2. (3254)

Állást keres

42 éves energikus, becsületes ember felügyelői, uradalmi intézői, raktárnoki állást keres. Ajánlatokat „Lelkiismeretes” jellegre a Timisoara-temesvári kiadóba kér. (3725)

Fiatal mindenés állást keres. Cimeket a Timisoara-temesvári kiadóba kér. (5198)

Kezdő román-német gyors- és gépirónó azonnalra állást keres. Beszél bolgáru, magyarul, szerbül is. Cim: Engelmann, Timisoara-Temesvár, IV., Bonnaz-utca 4. szám. (1916)

Kocsisnak menne katonamentes férfi. Timisoara-Temesvár, II., Barbu dela Vrancea-utca 28. szám (házmesternél). (5190)

Adás-vétel

Uj fedeles hintó és homokfutó kocsik eladó. Majoros kocsigyár, Lugoj-Lugos, Olosagutuj-utca 6. szám. (3721)

Veszek használt „Bánky”-féle víz turbinát, lehet akármilyen méretű, „Mozsaicul” Coroiu Alexandru, Vascau, Bihor. (3199)

Alulírottak mély fájdalommal tudatjuk, hogy a felejthetetlen jó feleség, anya, testvér és szerető rokon

Alsóczécei Cziáky Györgyné Lajossy Vilma

e hó 23-án, este 21 órakor, életének 63-ik évében, bosszas beégés és a baloldali szent égék ájtatos felvétele után visszaadta nemessé lelkét Teremtőjének. D'ága halottunk földi maradványait július 30-án, d. u. 6 órakor a római katolikus szertartás szerint a Timisoara-Temesvár jószívűrosi temető Féger-kápolnába 100 k örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmiséaldozatot az elhunyt eküldvéért pénteken, e hó 31-én, reggel negyed 8 órakor a jószívűrosi piébániatemplomban mutatjuk be.

Az örök világosság fényeskedjék neki!

alsóczécei Cziáky György

Ternyey Lya, Veterány Piri

férj

menyei

Györgyi, György, István

Bősze Emilné, testvére

gyermek

és a többi rokon

A Tempo bizományi üzle Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, fűtőszoba-, ebédlő- és szobabutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogléti láját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoarara. Tempo. Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Eladó kifogástalan szürke öltöny, egy pár kanári, 3 pár japán csirke, 2 oleander. Timisoara-Temesvár IV. Michnea Voda utca 36 szám. (1944)

Gumicsónakot megvételre keresek. Ajánlatokat a Timisoara-temesvári kiadóba, vagy Reclama hirdetőbe Aradon kérek. (5199)

Eladó modern patephon jó lemezekkel, kitünő állapotban. Megtekinhető délután 5—8 óra között. Timisoara-Temesvár II., Bojac utca 42 szám. 3-ik cselegő. (Strand végállomásnál). (1949)

Ebédion, háfőszobák, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál. Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3663)

Vastartányokat (rezervoar) 2000-től—15.000 literig keresünk megvételre vagy bérbé. Ajánlatokat Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (3208)

Asztrológiai könyveket veszek. Cim a lap Timisoara-temesvári kiadóban. (1930)

Hidmérleget azonnali megvételre keresünk. Cim Impex, Arad, Moise Nicoara I. (3253)

Vennék perzsaszőnyeget 2x2 és fél m., lehetőleg bordó színben. Cim a Timisoara-temesvári kiadóban. (1954)

Keresek 14—15 éves leányka részére kifogástalan állapotban levő tavaszi kabátot és sötétkéek matröz ruhát. Artistica kézimunkaüzlet, Timisoara-Temesvár I., Eugen de Savoya-utca 14. szám. (1953)

Porszívógépet veszek. Dumonju órasüzlet, Timisoara-Temesvár, I. Str. Eugen de Savoya 7. (1959)

Eladó jó karban levő motorbicikl, gumi, külső és belső. Timisoara-Temesvár, II. Mihai Rusu-utca 4. szám, telefon 18—89. (1955)

Jó karban levő recamjer eladó ugyanott jó állapotban levő pomszjvó gép 185 voltos megvételre kerestetik. Rosenberg, Timisoara-Temesvár, III., Moliur-utca 2. szám. (1958)

Konyhabutor modern, betegtojókoci, 500 kg-os mérleg, vastag kenderkötél, két kerekű tojókoci eladó. Timisoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 36. szám. II. emelet ajtó 25. (3730)

Gyermekkocsi modern, krémszínű, valamint szövet ágyterítő, ebédlőszőnyeg és futószőnyeg eladó. Timisoara-Temesvár, IV., Preyer-utca 27. szám, ajtó 1. (3731)

Zeiss puncta szemüvegek, napvédők, Reiner optikai szaküzletében Aradon, a városi színház mögött. (3043)

Márkagépek, Romek Geiger stb. ebédlő és összekötőszőnyeg helyszüke miatt olcsón eladó. Cim Arad, Episcopui 5. I. em. 6. (3209)

Diófurniós háfőszoba 2 recamieival sürgősen eladó. Megtekinhető Arad, Hotel Central 9-es szoba, d. e. 9—12-ig. (3211)

HATSCHEK ÜGYNÖKSÉG.

Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95
ARAK EZREKBEIN!

HÁZAK 16.000 Belv. modern 20 lakásos. — 10.000: Főtér mellett bérvilla. — 6000: bérház 8 lakás, nagy kert. — 5200: főtér mellett, emeletes, 20 lakásos. — 4500: emeletes üzl. sarokház, 18 lakás. — 3700: villanegyedben bérház 14 lakással. — 2500: Főtérhez közel 5 lakás, fűrdősz. nagy kert. — 2200: Iancu-térhez közel emeletes bérház, nagy jöv. — 2150: Városligetnél új 2x2, 1x1 sz. telj. lakás, kert. — 1800: u. o. villa 2 lakással. — 1600 Víztoronynál 4-szobás fűrdősz. nagy kert. — 1500: Központban modern bérházban hársz. 60ezer jöv. — 1480 Sagunanal új 2x2, 3x1sz. telj. lakás, nagy kert. — 1450: belv. üzl. sarokház, több lakás, fűrdősz. — 1400: főtér mellett gyarepület, több kis lakás, 440 öl telek. — 1300: III. ker. ben üzl. sarokház. — 1000: új 4 lakásos. — 900: új 2 sz. villa. — 600: II. ker. 8 lakás, köz. művek. — 400: u. o. sarokház, 4 lakás. — 380: gradistei új 2 lakásos. — 350: külv. 4 lakás, 300 öl telek. — 300: 4 telek, 2 uccára. — FÖLDEK: 10.000: bánáti birtok modern épületek és felszerelés. — 7400: Timisoarához közeli 160 k. h. La szántó. — 4000: aradmegyei 80 k. h. — 2500: Aradhatárban 45 k. h. — 1600:

Lakás

Butorozott utcai szoba fűrdőszobahasz-nálattai kiadó, csak egy személynek. Cim a Timisoara-temesvári kiadóban. (1956)

Belvárosi villa,

félelelet és szterain, felső lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, fűtőszoba, szobozó, alsó lakás, szőnyegszoba, konyha, WC. Kiváló jó, szolid és új építkezés es kivitel. Szép nagy parkirozott udvar, nagy gyümölcsös. Ó szes közművek bevezetve. Ára 2.700.000 lei. „Szolid és jó vétel” címen kérem komoly érdeklődők ajánla át a Timisoara-temesvári kiadóba

Különléte

Romanizálás vagy töke-szaporítás céljából egy ipari vállalatba társulnék. Cim a Timisoara-temesvári kiadóban. (3726)

A MIÁSSZONYUNKRÓL NEVEZETT SZEGÉNY ISKOLA-NÖVÉREK TIMISOARA-TEMESVÁR-GYÁRVÁROSI (I. Maiurescu utca 2. sz.) tan- és nevelőintézetükbe felvesznek belnlakó növendékeket 9—16 éves korig. Az intézet övodával, 7 osztályos elemi iskolával és 4 osztályos gimnáziummal rendelkezik, melyeknek tanterve magyar; az eleminek német tagozata is van. Érdeklődőknek szivesen nyújt részletes felvilágosítást az intézet előjárósága.

Mindenajta VASZELIN

Vazelin-olajok, viasz

Bá'zsam-gyanta

Lakk-mézga

Gesztenye kivonat

Szalmiák

Szarvasszarusó

Mindenajta vegyszer

STEVACHIM, Bucuresti, Strada Smárdan 18/11

Fa üzlethelyiség azonnal kiadó. Arad, Mihail Viteazul-tér 13, sarok, Dr. Müller Vendel László ügyvéd házában. (3206)

Németül tanítok gyors, elsörendü módszerrel, Arad Rusu Sirianu 20. ajtó 2. (3210)

Libabsztraj készített jó házikoszt szerény áron elvitelre, Arad Rusu Sirianu 20. ajtó 2. (3212)

Ha vajamj érdekeset akar hallani, ugy keresse fel a párisi grafojogusnot. Egy beszélgetés 50 lei. Timisoara-Temesvár, II. Marechal Joffre-utca 26. (1854)

Kosár- és székfontást olcsón vállal egy vak. Timisoara-Temesvár II., Barbu dela Vrancea 28. Wilwerth Adám. (5189)

Tartós hullám

a legujabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara

II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::